

بررسی تاثیر تزریق ویتامین B₁₂ و PMSG بر میزان دوقلوزایی و نرخ بره‌زایی میش‌های آمیخته افشاری × مریнос

خدیجه عابدی^۱، محمدحسین شهیر^۲، مرتضی یآوری^۳، مصطفی ملکی^۴، مصطفی خدابنده‌لو^۳

۱. دانش آموخته کارشناسی ارشد دانشگاه زنجان، ۲. به ترتیب عضو هیئت علمی دانشگاه زنجان، دامپزشکی همدان و دانشگاه

بوعلی سینا، ۳.

دانش آموخته کارشناسی ارشد دانشگاه بوعلی سینا

khadijeabedi@yahoo.com

چکیده

هدف تحقیق حاضر بررسی صفات تولید مثلی (درصد بره‌زایی و دوقلوزایی) در میش‌های افشاری × مریнос بود. ۳۲ راس میش ۱-۲ ساله از نژاد آمیخته افشاری × مریнос در فصل جفت‌گیری انتخاب و برای همزمانی فحلی به مدت ۱۴ روز سیدرگذاری شدند. تحقیق حاضر در قالب طرح کاملاً تصادفی و آزمایش فاکتوریل ۲×۲ با سطوح تزریق و عدم تزریق B₁₂ و PMSG انجام شد. دلیل مقایسه این دو ترکیب اثرات هورمونی و تغذیه‌ای می‌باشد. میش‌ها به طور تصادفی به ۴ گروه مساوی از جمله یک گروه شاهد و سه گروه تیمار (n=8) تقسیم شدند. تیمارهای آزمایشی عبارت بودند از، تیمار ۱: عدم دریافت B₁₂ و دریافت PMSG، تیمار ۲: دریافت B₁₂ و عدم دریافت PMSG، تیمار ۳: دریافت B₁₂ و PMSG. میش‌ها دو بار در هفته به فاصله ۳ روز از هم به مقدار ۴ میلی لیتر طی ۵ نوبت ویتامین B₁₂ را به صورت تزریق عضلانی دریافت کردند. اولین تزریق B₁₂ به گوسفندان ۳ روز قبل از سیدر گذاری و ۱۶ روز قبل از جفت‌گیری بود. بعد از برداشت سیدر ۴۰۰ واحد هورمون PMSG به صورت عضلانی به نیمی از میش‌ها (تیمارهای یک و سه) تزریق شد. نتایج نشان داد که درصد بره‌زایی و دوقلوزایی در تیمار ۳ که ویتامین B₁₂ و هورمون PMSG را با هم دریافت کرده بودند (به ترتیب ۱۸۷،۵ و ۷۵ درصد) نسبت به سایر تیمارها بیشتر بود (P<۰/۰۵). درصد میش‌هایی که در اولین قوچ اندازی آبستن شده‌اند در تیمار ۳ بیشتر از سایر تیمارها بود و گوسفند قصری در تیمار ۳ مشاهده نشد.

کلمات کلیدی: درصد دوقلوزایی - درصد بره‌زایی - میش - B₁₂ - PMSG

مقدمه

یکی از چالش‌های اصلی در بخش گله‌داری کم بودن بهره‌وری و ظرفیت تولیدمثل آن‌هاست. برای حفظ و تضمین ادامه فعالیت بخش پرورش گوسفند بایستی تولید سرانه هر دام را افزایش دهیم. تولیدمثل در گوسفندان تحت تأثیر چندین فاکتور نظیر ژنتیک و فاکتورهای محیطی از جمله تغذیه و فتوپریودیسم می‌باشد. به دلیل اینکه اکثر نژادهای گوسفندان پتانسیل چند قلوزایی را دارند از روشهای مدیریتی جهت تاثیر گذاشتن بر روی فاکتورهای ذکر شده برای بالا بردن نرخ تولید مثلی به میزان زیادی استفاده می‌شود (۱). تغذیه صحیح و کافی میش از لحاظ کیفی و کمی و نحوه فعالیت تولید مثل و رشد جنین نقش اساسی دارد (۲). فولیکوژن، فرآیند پاسخگو به تغذیه می‌باشد که با علائم تغذیه‌ای که مستقیم و یا غیر مستقیم بر تخمدان اثر گذار هستند، سازگار می‌باشد. ویتامین‌ها و ریزمغذی‌ها وظایف تنظیمی بر روی فولیکوژن را دارا می‌باشد (۶). ویتامین B₁₂ (سیانو کوبالامین) شامل هسته‌ی مرکزی عنصر کبالت می‌باشد به طوریکه ۴٪ ویتامین را تشکیل می‌دهد (۲) ترکیب مهم جیره‌ای و تغذیه‌ای که فولیکوژن را تحریک می‌کند انرژی می‌باشد (۶). ویتامین B₁₂ در مسیر تولید انرژی به عنوان کوفاکتور آنزیم متیل مالونیل کوآنزیم موتاز عمل می‌کند و منجر به تولید اسید پروپیونیک و در نهایت گلوکز و انرژی می‌شود و فقدان آن مانع از عملکرد